

кото население от Тракия и Причерноморските ни земи, принудено да напусне своя роден край. Текстът е съхранен в историческите записки на д-р Ив. Селимински, написан на сливенско наречие, с гръцки букви. Посоченият "джовап" /отговор/ на московския везир дава отговор на поредица въпроси, свързани с предстоящото за хиляди семейства съдбовно изпитание. Това, което пряко се отнася до земите, през които трябва да преминат и евентуално да останат там, намираме в няколко поредни указания: в пункт 6 четем следното: "Керваните на преселниците не ша влизат в селата и касабити /градовете/ дету ги наредихми горя, ами ша кундисват /отседват/ отвън тях малку далечку..."³

Преди всичко в източниците се очертават основните направления на придвижване: първото в посока към Бургас и по крайбрежието; другото - от северното подножие на Балкана /като изходна точка са, разбира се, проходите/, на североизток /вероятно през Шуменско към Варна и от там - вече по крайбрежието в посока Бабадаг и Исакча. Значителна част от българските преселници поемат пътя по море - от Месемврия, с кораби към Одеса и Крим. Останалите - от сливенско, новозагорско, старозагорско, ямболско, одринско и други региони от югоизточните български територии, се придвижват по суша - през проходите на Източния Балкан, през Лудогорието, Южна и Северна Добруджа.

Според проучването на д-р Симеон Табаков официалният маршрут на сливенци /освен по море/ минава през Бургас, следва пътя край Месемврия, проходът Дервиш Йован, Варна, Каварна, Мангалия, Кюстенджа, Бабадаг, Исакча. Само някои от закъснелите кервани преминават през Чалъкавашкия проход. Граничните пунктове за преминаване през р. Дунав са: за Русия - през Тулча - Сату Ноу; за Влахия през Силистра - Калъраш, Хърсово - Пиоа Пиетри, Исакча - Браила.⁴

Изключително трудно е да бъде установена, дори в нейните приблизителни параметри, величината на потока от преселници - българи. Това отново се потвърждава от поредица документи на княжеските погранични служби във Влахия, на руските пропускателни органи, натоварени с нелеката задача да внесат елемент организация в този процес. Тук ще цитираме само един доклад до изпълнителния Диван на Влахия за преминалите през пункта Пиоа Пиетри бежанци от 30 май 1830 г. Според длъжностното лице - постелничел Илие, за времето от 7 до 19 май са излезли от карантина и потеглили към град Браила общо 263 семейства - или 1443 души; остават все още там - 200 семейства - или 1200 души. Съобщава се, че освен това се очаква да пристигнат на този пункт поредните 287 семейства,